

eip-agri
AGRICULTURE & INNOVATION

Συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας

Ενθαρρύνοντας τη δημιουργικότητα και τη
μάθηση

Με τη χρηματοδότηση της

Ευρωπαϊκής
Επιτροπής

EL

Πρωτότυπες ιδέες για την από κοινού δημιουργία και την ανταλλαγή γνώσεων

Οι προσεγγίσεις όσον αφορά στην ανταλλαγή γνώσεων, τη μάθηση και την καινοτομία στη γεωργία εξελίσσονται ταχύτατα. Αναπόφευκτα, όλοι οι συμμετέχοντες στον τομέα της γεωργίας, της συμβουλευτικής, της έρευνας, της κατάρτισης και της εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν ορισμένες προκλήσεις προκειμένου να προσαρμοστούν στο μεταβαλλόμενο αυτό πλαίσιο.

Κατά το παρελθόν, η ανάπτυξη λύσεων από τους ερευνητές και, στη συνέχεια, η μετάδοσή τους στο γεωργό φαινόταν ενδεχομένως ικανοποιητική. Σήμερα, απαιτούνται νέοι και καλύτεροι τρόποι ανταλλαγής γνώσεων και εμπειρίας, προκειμένου να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της γεωργίας και της παραγωγής τροφίμων και η ζωτικότητα των αγροτικών περιοχών τον 21ο αιώνα. Χάρη στο «μοντέλο διαδραστικής καινοτομίας» της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (EIP-AGRI), η γνώση πλέον συνδημιουργείται από γεωργούς, επιστήμονες, συμβούλους, επιχειρήσεις, ΜΚΟ, κ.λπ. Ο όρος Συστήματα **Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (AKIS – Agricultural Knowledge & Innovation Systems)** χρησιμοποιείται για να περιγράψει συνολικά το σύστημα ανταλλαγής γνώσης: τους τρόπους με τους οποίους άτομα και οργανισμοί αλληλεπιδρούν στο πλαίσιο μιας χώρας ή μιας περιφέρειας. Ο όρος AKIS μπορεί να περιλαμβάνει γεωργικές πρακτικές, επιχειρήσεις, δημόσιες αρχές, έρευνα κ.λπ., ενώ μπορεί να ποικίλλει σημαντικά ανάλογα με τη χώρα ή τον τομέα. Κατά την ανάπτυξη νέων συστημάτων AKIS, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τεχνικές, οργανωτικές και κοινωνικές διαστάσεις («προσέγγιση συστημάτων»), πρακτική που γεφυρώνει το χάσμα ανάμεσα στην επιστήμη και την πρακτική εφαρμογή.

Στόχος της EIP-AGRI είναι η προώθηση διαδραστικών έργων καινοτομίας με πρωτοβουλία των γεωργών και η γεφύρωση του χάσματος ανάμεσα στην έρευνα και την πρακτική εφαρμογή. Η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης διοργάνωσε το σεμινάριο EIP-AGRI με τίτλο «Προώθηση της δημιουργικότητας και της μάθησης μέσω συστημάτων γεωργικής γνώσης και διαδραστικής καινοτομίας». Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου τονίστηκε η σημασία του προσανατολισμού στη βελτίωση των συστημάτων AKIS και παρουσιάστηκαν ορισμένα πρακτικά παραδείγματα των αλλαγών σε θέματα ανταλλαγής γνώσεων, στις διαδικασίες μάθησης και στην καινοτομία στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας και της αγροτικής ανάπτυξης.

Το παρόν φυλλάδιο παρέχει παραδείγματα, εργαλεία και υποδείξεις για αγρότες, συμβούλους και ερευνητές από το εν λόγω σεμινάριο, ευελπιστώντας να συμβάλει στη βελτίωση της μεταξύ τους συνεργασίας και να καταστήσει τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις της ΕΕ περισσότερο αποδοτικές, βιώσιμες και παραγωγικές.

Μετάφραση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Επιμέλεια κειμένου: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020/Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας (Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο Ελλάδας)

Πίνακας περιεχομένων

Πρωτότυπες ιδέες για την από κοινού δημιουργία και την ανταλλαγή γνώσεων	2
AKIS 1.0: Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η ροή των γνώσεων στηρίζει το γεωργικό τομέα	3
AKIS 2.0: Ανάπτυξη μελλοντικού συστήματος ανταλλαγής γνώσεων προσαρμοσμένο στις ανάγκες των γεωργών	4
Ανάπτυξη πολυτομεακών δικτύων γνώσης για γεωργούς	5
Ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ γεωργών	6
Διαδραστική καινοτομία με πρωτοβουλία γεωργών	7
Καινοτόμα μέσα ενημέρωσης για τους αγρότες	8
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης από τους γεωργούς για τους γεωργούς	9
Συγκριτική ανάλυση για καλύτερη επίδοση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων	10
Πρωτότυπες ιδέες	11
Γραφική αναπαράσταση: Βελτίωση των συστημάτων γεωργικής γνώσης και καινοτομίας που στηρίζουν τις ανάγκες των γεωργών	12

► AKIS 1.0: Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η ροή των γνώσεων στηρίζει το γεωργικό τομέα

Η έννοια των Συστημάτων Γεωργικής Γνώσης και Καινοτομίας (AKIS) χρησιμοποιείται για να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο άτομα και οργανισμοί ενώνουν τις δυνάμεις τους με σκοπό την προώθηση της αμοιβαίας μάθησης, την παραγωγή, την ανταλλαγή και τη χρήση γνώσεων και πληροφοριών που σχετίζονται με τη γεωργία. Στη δημιουργία γεωργικής γνώσης εμπλέκονται ποικίλοι συμμετέχοντες. Γεωργοί, σύμβουλοι, ερευνητές, φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, πάροχοι εισροών, έμποροι λιανικής πώλησης, υπηρεσίες μέσων ενημέρωσης, Υπουργεία αποτελούν μέρος ενός εθνικού ή περιφερειακού συστήματος AKIS, καθώς χρειάζονται, παράγουν ή ανταλλάσσουν γνώση. Αυτή είναι η κατάσταση στο τρέχον πλαίσιο (ή «AKIS 1.0»). Η συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών ομάδων θα μπορούσε να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο: η μεγαλύτερη και γόνιμη αλληλεπίδραση θα ενθαρρύνει την καινοτομία και θα έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο.

Η σχέση μεταξύ γεωργών, κοινωνίας και φυσικού κόσμου μεταβάλλεται ως αποτέλεσμα των μειούμενων πόρων, των αυξανόμενων πληθυσμών και της πίεσης που ασκείται στο περιβάλλον, των μεταβαλλόμενων προσδοκιών της κοινωνίας, των νέων τεχνολογιών και των αυξανόμενων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Το μέλλον της γεωργίας και η οργάνωση

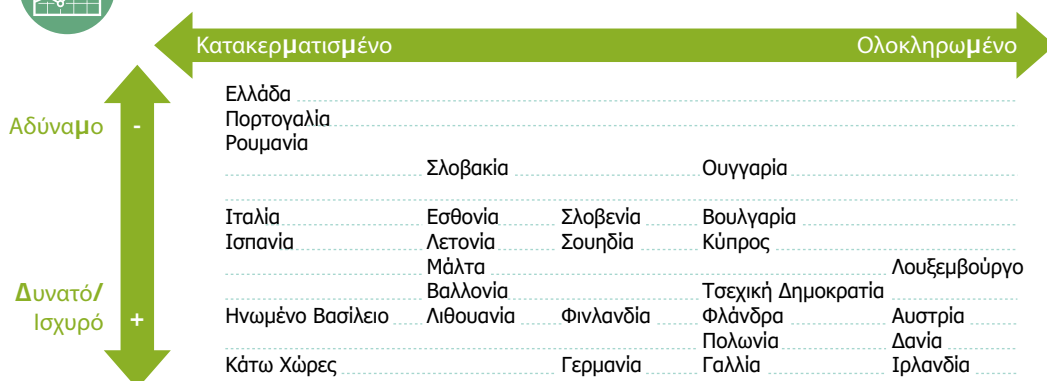
της διατροφικής αλυσίδας από τον παραγωγό στον καταναλωτή αναμένεται να αλλάξουν άρδην. Επιπλέον, τα μη διατροφικά γεωργικά ζητήματα αποκτούν ολοένα μεγαλύτερη σημασία. Για τους λόγους αυτούς, γεωργοί και δασοκόμοι χρειάζονται νέες γνώσεις, νέες δεξιότητες και καινοτόμες ιδέες, ώστε να αναπτύξουν και να διαχειρίζονται εξυπνότερα και περισσότερο αειφόρα συστήματα παραγωγής.

Το έργο **PROAKIS** περιγράφει τους τύπους συστημάτων AKIS που είναι αποτελεσματικότεροι για τη δημιουργία συνδέσεων και τη στήριξη των ροών γνώσης. Οι γεωργοί πρέπει να έχουν συνεχή πρόσβαση σε αξιόπιστες και συναφείς πηγές γνώσης προκειμένου να είναι σε θέση να καινοτομούν, να επιλύουν επιτυχώς προβλήματα και να ανταποκρίνονται σε νέες ευκαιρίες για ανάπτυξη. Το έργο κατέδειξε τη σημασία που έχει η βελτίωση της διάρθρωσης και της οργάνωσης των εθνικών και περιφερειακών συστημάτων AKIS για την επιτάχυνση της καινοτομίας.

Μπορείτε να ενημερωθείτε σχετικά με την ανάπτυξη συστημάτων γνώσης και καινοτομίας και συμβουλευτικών υπηρεσιών στη χώρα σας στον ιστότοπο: www.proakis.eu.

Επισκόπηση των ευρωπαϊκών AKIS (2014) – Πηγή: Έκθεση PRO-AKIS

Πηγή: Έκθεση PRO-AKIS

► AKIS 2.0: Ανάπτυξη μελλοντικού συστήματος ανταλλαγής γνώσεων προσαρμοσμένου στις ανάγκες των γεωργών

Τον 21ο αιώνα, το μοντέλο «γραμμικής μεταφοράς γνώσης» —με το οποίο ερευνητές, εκπαιδευτές και τεχνικοί εμπειρογνώμονες αναπτύσσουν λύσεις για γεωργικά προβλήματα τις οποίες, στη συνέχεια, δι-οχετεύουν στους γεωργούς— καθίσταται ολοένα και πιο παρωχημένο. Η αμοιβαία μάθηση μεταξύ γεωργών είναι ολοένα σημαντικότερη και οι σύμβουλοι αρχίζουν να εργάζονται με διαδραστικές μεθοδολογίες για την καλύτερη στήριξη της καινοτομίας και της αλλαγής. Οι νέες μορφές των μέσων επικοινωνίας και της τεχνολογίας των πληροφοριών παρέχουν επίσης νέες δυνατότητες συνδημιουργίας γνώσης και ανταλλαγής εμπειριών, οι οποίες απαιτούνται για την αντιμετώπιση των περίπλοκων προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε επί του παρόντος. Τα συστήματα γνώσης χρήζουν επικαιροποίησης: το «AKIS 2.0».

Οι νέες προσεγγίσεις στην ανταλλαγή γνώσης χρειάζονται χρόνο για να καθιερωθούν πλήρως. Απαιτούνται νέες δεξιότητες για τη συνετή και αποτελεσματική χρήση νέων διαύλων επικοινωνίας. Υπάρχουν γλωσσικά εμπόδια και, σε πολλές περιπτώσεις, εξακολουθούν να υφίστανται κενά μεταξύ της έρευνας, της συμβουλευτικής και της πρακτικής εφαρμογής, τα οποία εμποδίζουν την αμφίδρομη ροή πληροφοριών που είναι αναγκαία για την προαγωγή καινοτόμων λύσεων για γεωργικές ανάγκες και ευκαιρίες.

Όλοι οι εμπλεκόμενοι στα Συστήματα Γεωργικής Γνώσης πρέπει να εστιάσουν στα πραγματικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί. Με τον τρόπο αυτό θα επιτύχουν εφικτές λύσεις τις οποίες οι γεωργοί, έχουν κίνητρα να εφαρμόσουν και από τις οποίες θα επωφεληθούν.

Υποδείξεις για ερευνητές και διαχειριστές ερευνητικών έργων

- Ενθαρρύνετε την αλληλεπίδραση ανάμεσα στην έρευνα και την πρακτική εφαρμογή
- Φροντίστε ώστε η έρευνα να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες και στο πλαίσιο των γεωργών
- Ανταμείβετε τους ερευνητές που συνεργάζονται περισσότερο με τους γεωργούς

Υποδείξεις για συμβούλους

- Προσαρμόζετε τις συμβουλές σας στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των γεωργών
- Ενισχύετε τους δεσμούς με τους ερευνητές
- Ενεργείτε ανεξάρτητα και φροντίστε να είστε αξιόπιστοι

Υποδείξεις για εκπαιδευτές

- Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι γεωργοί είναι καλύτερα ενημερωμένοι και έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε ευκαιρίες διά βίου μάθησης
- Προάγετε την αμοιβαία μάθηση και την ανεπίσημη ανταλλαγή γνώσης μεταξύ γεωργών
- Ενθαρρύνετε περισσότερη καινοτομία στη γεωργική εκπαίδευση και κατάρτιση

Υποδείξεις για εταιρείες

- Αναπτύξτε μεγαλύτερη κατανόηση και δημιουργήστε αμοιβαία επωφελείς συμπράξεις μεταξύ γεωργών και επιχειρήσεων/βιομηχανίας

Υποδείξεις για δίκτυα και μέσα ενημέρωσης

- Αξιοποιήστε καλύτερα τα δίκτυα άτυπης ανταλλαγής γνώσης
- Ενισχύστε την κάλυψη γεωργικών ζητημάτων από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και θέστε στο επίκεντρο την καινοτομία στη γεωργία
- Διασφαλίστε καλύτερη ποιότητα πληροφόρησης σχετικά με γεωργικά ζητήματα στα μέσα ενημέρωσης για τους αγρότες

Υποδείξεις για τις δημόσιες αρχές

- Αναπτύξτε άυλες και υλικές υποδομές προάγοντας την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ ερευνητών, συμβούλων και πρακτικής εφαρμογής
- Επενδύστε σε ανεξάρτητες συμβουλευτικές υπηρεσίες που ενθαρρύνουν την εμπιστοσύνη

Ήδη χρησιμοποιούνται νέα εργαλεία και προσεγγίσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη για τη βελτίωση της ανταλλαγής γνώσεων, της μάθησης και της διαδραστικής καινοτομίας στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας και της αγροτικής ανάπτυξης. Η κοινότητα των γεωργών γίνεται πιο δημιουργική και επινοητική. Πολύτιμα επιτυχημένα παραδείγματα γνωστοποιούνται μέσω διαύλων που εκτείνονται από μέσα κοινωνικής δικτύωσης έως δίκτυα που δημιουργούνται από τους γεωργούς για τους γεωργούς. Προσεγγίσεις όπως η συγκριτική ανάλυση της επίδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων βοηθούν τους γεωργούς να προσαρμόζουν και να βελτιώνουν τη διαχείριση των εκμεταλλεύσεών τους. Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζονται ορισμένα παραδείγματα ως πηγή έμπνευσης.

► Ανάπτυξη πολυπαραγοντικών δικτύων γνώσης για γεωργούς

Ένας αυξανόμενος αριθμός «δικτύων γνώσης» παρέχουν πληροφόρηση σε γεωργούς. Για παράδειγμα, τα θεματικά δίκτυα που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», τα οποία εστιάζουν στη συγκέντρωση και διάδοση βέλτιστων πρακτικών εφαρμογών και χρήσιμων ερευνητικών ευρημάτων στους γεωργούς σε κατανοητή γλώσσα. Σε «πλατφόρμες» που δημιουργούνται με πρωτοβουλία γεωργών ανταλλάσσονται νέες γνώσεις και καινοτομίες για πρακτική εφαρμογή και περαιτέρω προσαρμογή.

Χρειάζονται περισσότερα δίκτυα γνώσης —επίσημα και άτυπα— τα οποία θα παράγουν συναφείς πληροφορίες για γεωργούς. Η ενσωμάτωση των εν λόγω δικτύων γνώσης στα περιφερειακά ή εθνικά συστήματα AKIS είναι ουσιαστικής σημασίας.

Διαβάστε το φυλλάδιο [EIP-AGRI με τίτλο «Thematic Networks»](#) (Θεματικά Δίκτυα) στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» (EN – FR – HU – ES).

Teagasc: Παροχή ενός ολοκληρωμένου συνόλου γνώσεων, πληροφοριών, συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτισης – Ιρλανδία

«Οι γεωργικές εφαρμογές έχουν εξελιχθεί από την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στους γεωργούς στην αμοιβαία μάθηση μεταξύ των γεωργών», σύμφωνα με τον Tom Kelly, διευθυντή της Knowledge Transfer, της Teagasc και πρόεδρο του δικτύου EUFRAS

Η Teagasc — Ιρλανδική Αρχή Γεωργίας και Ανάπτυξης Τροφίμων — είναι πεπεισμένη ότι τα δίκτυα γνώσης πρέπει να ενσωματωθούν στο ιρλανδικό AKIS. Καίριας σημασίας είναι η ολιστική προσέγγιση, στο πλαίσιο της οποίας συνδυάζεται η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών με την έρευνα και την εκπαίδευση και παράλληλα εμπλέκονται και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και οργανισμοί. Η Teagasc ηγείται προγραμμάτων γνώσης τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες των γεωργών και παρέχουν κατάρτιση και στήριξη σε άλλους παρόχους πληροφοριών γεωργικού ενδιαφέροντος. Το πρόγραμμα ConnectEd της Teagasc παρέχει πρόσβαση σε δημοσιεύσεις, κατάρτιση και εργαλεία υποστήριξης για επαγγελματίες, και την επιλογή συμμετοχής εταιρειών και μικρών επιχειρήσεων σε δίκτυα γεωργίας και τροφίμων. Αναθέτει υπηρεσίες με υπεργολαβία και συνεταιρίζεται με άλλους παρόχους γνώσης με σκοπό την επέκταση του δικτύου και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας. Το δίκτυο της Teagasc περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία απόρων, όπως: εταιρείες από τη βιομηχανία, γεωργικούς συμβούλους, μέσα ενημέρωσης για τους αγρότες, αγροτικές οργανώσεις.

Η Teagasc στηρίζει εργαλεία συγκριτικής ανάλυσης για γεωργούς και ομάδες συζήτησης, συμβάλλοντας στην παρακολούθηση και στη δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για αλλαγές, ενθαρρύνοντας έτσι τους γεωργούς να υιοθετούν νέες τεχνολογίες.

Για περισσότερες πληροφορίες: www.teagasc.ie

► Ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των γεωργών

Οι γεωργοί, όπως και οι υπόλοιποι επιχειρηματίες, είναι συνηθισμένοι να επιλύουν τα προβλήματά τους μόνοι τους. Οι γεωργοί έχουν μια φυσική τάση να πειραματίζονται. Κατανοούν πλήρως τις ιδιαίτερες συνθήκες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους και προσαρμόζουν συνεχώς τα γεωργικά τους συστήματα προκειμένου να ενισχύσουν την παραγωγικότητα και την αποδοτικότητά τους. Όμως, οι γεωργοί συνήθως πειραματίζονται μόνοι τους, διότι η γεωργική έρευνα δεν εστιάζει επαρκώς σε συγκεκριμένες γεωργικές ανάγκες. Ωστόσο, η ανταλλαγή με άλλους γεωργούς μπορεί να οδηγήσει σε επιτυχή αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Γαιοσκώληκες έναντι μηχανών - Γαλλία

Ο Jean Hamot, ένας Γάλλος γεωργός, αντιμετώπιζε προβλήματα διάβρωσης και απώλειας του εδάφους λόγω της χρήσης μηχανημάτων. Το 1996 γνώρισε τον Frédéric Thomas, συνάδελφο γεωργό, ο οποίος χρησιμοποιούσε γεωργικές τεχνικές διατήρησης της ποιότητας των εδαφών: ένα σύνολο πρακτικών διαχείρισης των εδαφών που ελαχιστοποιούν τη διαταραχή της δομής, της σύνθεσης και της φυσικής βιοποικιλότητας του εδάφους. Εμπνευσμένος από τον Thomas, ο Hamot ανέτρεξε σε γεωργικά περιοδικά και διαδικτυακούς πόρους για να ενημερωθεί καλύτερα σχετικά με τη γεωργία διατήρησης της ποιότητας των εδαφών. Hamot: «Δοκιμάζοντας διάφορες μεθόδους διαχείρισης του εδάφους, εξοικειώθηκα με τον συγκεκριμένο τρόπο εργασίας. Έτσι, σταμάτησα να οργώνω τα χωράφια μου σε ετήσια βάση και στράφηκα στη γεωργία διατήρησης της ποιότητας των εδαφών. Πλέον προτιμώ να χρησιμοποιώ σοδειές και υπολείμματα καλλιέργειας για να προστατεύω το έδαφος, καθώς και γαιοσκώληκες οι οποίοι αναλαμβάνουν το φυσικό όργανο του εδάφους αντί των μηχανημάτων.» Η διάρθρωση του εδάφους της εκμετάλλευσής του, που καλύπτει έκταση 200 εκταρίων, έχει πια βελτιωθεί χάρη στις ρίζες φυτών, στους γαιοσκώληκες και στην εδαφοκάλυψη. Με τον τρόπο αυτό δεν δαπανά πόρους στο μηχανικό όργανο και παρατήρησε ότι η συγκεκριμένη προσέγγιση έχει επίσης ευεργετική επίδραση στην άγρια πανίδα και χλωρίδα στην εκμετάλλευσή του.

Για περισσότερες πληροφορίες: παρουσίαση στο σεμινάριο της EIP-AGRI με τίτλο «Knowledge systems» (Συστήματα γνώσης)

Πολλές χώρες διαθέτουν συγκεκριμένα εθνικά/περιφερειακά προγράμματα για την προώθηση της αμοιβαίας μάθησης μεταξύ γεωργών. Το 2017, δύο πολυπαραγοντικά έργα του «Ορίζοντα 2020» ξεκίνησαν την κατάρτιση ενός πανευρωπαϊκού καταλόγου αμοιβαίας μάθησης σε πρότυπες γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Η πρωτοβουλία αυτή είναι μείζονος σημασίας για την ενθάρρυνση διά ζώσης συναντήσεων και επιτόπιων δραστηριοτήτων: οι γεωργοί δεν πείθονται εύκολα να αλλάξουν πρακτικές, αν η δικτύωση βασίζεται αποκλειστικά στο διαδίκτυο. Ο κατάλογος πρότυπων γεωργικών εκμεταλλεύσεων θα είναι χρήσιμος για όλες τις επιχειρησιακές ομάδες και τα πολυπαραγοντικά έργα του προγράμματος «Ορίζοντα 2020». Για περισσότερες πληροφορίες:

- AgriDemo-F2F - Ανάπτυξη μιας διαδραστικής κοινότητας AgriDemo-Hub: ενίσχυση της αμοιβαίας μάθησης μεταξύ γεωργών: [CORDIS \(2016\)](#) – [ιστότοπος έργου](#)
- PLAID - Αμοιβαία μάθηση: πρόσβαση στην καινοτομία μέσω της επίδειξης: [CORDIS \(2016\)](#) – [ιστότοπος έργου](#)

► Διαδραστική καινοτομία με πρωτοβουλία γεωργών

Εργαστήρια σε επιδεικτικούς αγρούς για καινοτόμους γεωργούς Ηνωμένο Βασίλειο

Το 2012 συστάθηκε το πρόγραμμα «Duchy Future Farming» στο ΗΒ με σκοπό την παροχή ερευνητικής στήριξης και επιδοτήσεων σε ομάδες γεωργών, οι οποίοι θα διενεργούσαν πρακτικά εργαστήρια σε επιδεικτικούς αγρούς. Σε διάστημα τριών ετών περισσότεροι από 750 γεωργοί έλαβαν μέρος σε πρακτικά εργαστήρια με 35 θεματικές ενότητες. Το 2015, ο φορέας Soil Association βασίστηκε στην εμπειρία του προγράμματος για τη δημιουργία του δικτύου «Innovative Farmers» (Καινοτόμοι γεωργοί) τα μέλη του οποίου είναι γεωργοί που συνεργάζονται για την εύρεση μακροχρόνιων λύσεων σε πρακτικά προβλήματα. Το δίκτυο Innovative Farmers παρέχει επαγγελματική στήριξη και πρόσβαση σε ένα Ειδικό Ταμείο Έρευνας. Στόχος των χρηματοδοτών είναι να παρέχουν περισσότερες από 800.000 στερλίνες σε ομάδες γεωργών έως το 2020, επιτρέποντάς τους να διερευνήσουν τεχνικές ώστε να υπάρξει αποτέλεσμα στην πράξη. Ο φορέας Soil Association λειτουργεί επίσης ως υπηρεσία στήριξης της καινοτομίας συνδράμοντας ομάδες να αιτηθούν χρηματοδότησης, λόγω χάρη επιχειρησιακές ομάδες της EIP-AGRI. Ο φορέας Soil Association ενεργεί ως διαμεσολαβητής, για τη δημιουργία νέων ομάδων και διασυνδέσεων ανάλογα με τους τομείς ενδιαφέροντος. Επί του παρόντος, ο φορέας συνεργάζεται βάσει σύμβασης με το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο στη Σκωτία ως υπηρεσία στήριξης της καινοτομίας.

Η Kate Pressland, υπεύθυνη προγράμματος του δικτύου Innovative Farmers, εξηγεί: «Γεωργοί και ερευνητές συνεργάζονται για την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων στον τομέα της γεωργίας. Οι γεωργοί μαθαίνουν από τους ερευνητές για τον ορθό πειραματικό σχεδιασμό και όσα είναι ήδη γνωστά στο επιστημονικό πεδίο, ενώ ταυτόχρονα βοηθούν τους ερευνητές να κατανοήσουν τις πραγματικές προτεραιότητες που έχουν να αντιμετωπίσουν. Οι σύμβουλοι βοηθούν στον συντονισμό ομάδων, ενώ οι γεωργικές οργανώσεις μπορούν να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή του δικού τους δικτύου γεωργών. Παρατηρείται μεγάλο ενδιαφέρον για αυτόν το ρεαλιστικό και συνεργατικό τρόπο αντιμετώπισης των προκλήσεων που προκύπτουν στη γεωργία».

Για περισσότερες πληροφορίες: www.innovativefarmers.org

Πρακτικές υποδείξεις για υπηρεσίες στήριξης της καινοτομίας

- Η απευθείας αλληλεπίδραση με άλλους γεωργούς σε συνδυασμό με την εμπειρία πρακτικών παραδειγμάτων ορθής πρακτικής/επιτυχών εναλλακτικών καθώς και η επίκαιρη πληροφόρηση σχετικά με την αποδοτικότητα μπορεί να ενθαρρύνουν τους γεωργούς να διεκδικούν τις γνώσεις τους και να δοκιμάσουν νέες μεθόδους καλλιέργειας
- Οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις τείνουν να έχουν καλύτερα αποτελέσματα: συνδυάστε τη διά ζώσης επαφή στο αγρόκτημα με τη διαδικτυακή ανταλλαγή πληροφοριών. Ωστόσο, αποφεύγετε να βασίζεστε αποκλειστικά στην ηλεκτρονική δικτύωση, καθώς συνήθως είναι λιγότερο αποτελεσματική από την απευθείας επαφή και τις ανταλλαγές μεταξύ ομοτίμων. Οι ομαδικές συναντήσεις πρέπει να προετοιμάζονται σωστά: στις ανεπαρκώς οργανωμένες συναντήσεις χάνεται γρήγορα τόσο το ενδιαφέρον όσο και η εμπιστοσύνη των συμμετεχόντων
- Οι ορθές λύσεις «που δημιουργούνται από τους γεωργούς για τους γεωργούς» διαδίδονται γρήγορα
- Οι ομάδες γεωργών μπορούν να προσελκύουν διάφορες πηγές χρηματοδότησης, ιδίως όταν πρόκειται για καινοτόμα θέματα —επιστρατεύστε τη δημιουργικότητά σας!

Υποδείξεις για αναζήτηση, ανταλλαγή και από κοινού δημιουργία στο διαδικτυακό τόπο της EIP-AGRI

- Αναζητήστε ενδιαφέροντα έργα που μπορεί να έχουν ήδη βρει λύση για το πρόβλημά σας
- Μοιραστείτε μια ιδέα σας για έργο
- Μοιραστείτε τις πρακτικές ανάγκες σας

► Καινοτόμα μέσα ενημέρωσης για τους αγρότες

Η αγροτική δημοσιογραφία μεταβάλλεται και χρησιμοποιούνται νέα, εναλλακτικά μέσα για την ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν τους αγρότες. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μεγάλη αύξηση στη χρήση διαδικτυακών βίντεο, τα οποία αποδεικνύονται ιδιαίτερα χρήσιμα στην κάλυψη των κενών πληροφόρησης που υπάρχουν τόσο μεταξύ έρευνας και πρακτικής εφαρμογής όσο και μεταξύ γεωργών και καταναλωτών. Επίσης, οι γεωργοί μπορούν να αναλάβουν πρωτοβουλία και να ξεκινήσουν μια καινοτόμο προσέγγιση για να απευθυνθούν στον κόσμο.

MyKuhTube διαδικτυακά video συνδέουν καταναλωτές και γεωργούς - Γερμανία

20 παραγωγοί γαλακτοκομικών προϊόντων στη Γερμανία χρησιμοποιούν διαδικτυακά βίντεο από το 2013 για να μοιραστούν και να γνωστοποιήσουν την καθημερινότητά τους στο αγρόκτημα. Κάθε εβδομάδα δημοσιεύονται δύο βίντεο στον ιστότοπο www.mykuhtube.de —«kuh» σημαίνει «αγελάδα» στα γερμανικά. Την πρωτοβουλία διαχειρίζεται η ένωση γαλακτοπαραγωγών της Κάτω Σαξονίας. Το KuhTube είναι μια πραγματική κοινότητα με σχεδόν 3.000 εγγραφές στο κανάλι YouTube. Μέσα από τα βίντεο μπορεί κανείς να παρακολουθεί τους παραγωγούς στις καθημερινές εργασίες τους. Μπορεί να μάθει για τις νέες τεχνολογίες, για δοκιμασμένες τεχνικές και λύσεις σε κοινά προβλήματα. Μπορεί όμως επίσης να συναντήσει τις οικογένειές τους, να δει τις αγελάδες τους και να διαπιστώσει πώς είναι η ζωή των γαλακτοπαραγωγών στη συγκεκριμένη περιφέρεια. Ο Amos Venema, ένας εκ των γαλακτοπαραγωγών/παραγωγών βίντεο, λέει «Νομίζω ότι εμείς οι γαλακτοπαραγωγοί ως σύγχρονοι επιχειρηματίες πρέπει να δείχνουμε πώς ζούμε με τις αγελάδες μας, για τις αγελάδες μας και από τις αγελάδες μας, ώστε να επιτύχουμε την καλύτερη κατανόηση του καταναλωτή. Είναι σημαντικό ο κόσμος στις πόλεις να γνωρίσει την αγροτική ζωή και την αειφόρο γαλακτοκομία.» Όπως αναφέρει ο Amos, οι δημοσιεύσεις των βίντεο στο My KuhTube τού έχουν αποφέρει οφέλη, λόγω χάρη αύξηση των επισκεπτών στο αγρόκτημά του, ενώ η εκμετάλλευσή του έχει εμφανιστεί τουλάχιστον 500 φορές σε έντυπα μέσα ενημέρωσης, σε 20 τηλεοπτικά ρεπορτάζ και 30 ραδιοφωνικές εκπομπές, ενώ ένα βίντεό του στο YouTube έχει λάβει 150.000 κλικ.

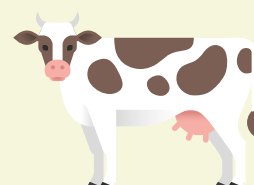

Για περισσότερες πληροφορίες: <https://www.youtube.com/user/mykuhtube>

Πρακτικές υποδείξεις για παραγωγούς ταινιών

- Περιορίστε τα βίντεό σας σε ένα θέμα και κάντε τα όσο το δυνατόν συντομότερα (3 λεπτά το μέγιστο)
- Αποφύγετε τη χρήση περίπλοκης γλώσσας: εκφραστείτε με σαφήνεια και απλότητα
- Επιλέξτε έναν καλό τίτλο και σύντομα διαφημιστικά, ώστε το βίντεο να είναι ελκυστικό

► Μέσα κοινωνικής δικτύωσης από τους γεωργούς για τους γεωργούς

Οι γεωργοί χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως Twitter, Facebook, Pinterest και Snapchat. Ανταλλάσσουν ιδέες, αναλύουν επείγοντα ζητήματα, συζητούν για επίκαιρα θέματα ή απλά συνδέονται και ανταλλάσσουν γνώσεις με άτομα στα οποία διαφορετικά δεν θα είχαν πρόσβαση, λ.χ. σε οργανισμούς ευρωπαϊκού επιπέδου. Η συμμετοχή σε ένα on-line δίκτυο γνώσης, ή η δημιουργία ενός τέτοιου δικτύου, θα βοηθήσει την ταχεία και ευρεία σύνδεση γεωργών με συναδέλφους τους.

#Twitter #Meeting #AgriChatUK - Ηνωμένο Βασίλειο

Κάθε Πέμπτη απόγευμα, η διαδικτυακή κοινότητα του #AgriChatUK στο Twitter καλεί επαγγελματίες στον τομέα της γεωργίας να συζητήσουν σημαντικά θέματα τα οποία απαιτούν πρακτική λύση. Οι επαγγελματίες στον τομέα της γεωργίας, όπως γεωργοί, σύμβουλοι, ακαδημαϊκοί, μπορούν να υποβάλλουν ερωτήματα αλλά και να δίνουν απαντήσεις. Ο Simon από το AgriChatUK λέει: «Είναι απλό και γρήγορο. Προσθέτοντας το hashtag #AgriChatUK στο μήνυμά σας στο twitter, άλλοι επαγγελματίες μπορούν να λάβουν άμεσα το ερώτημά σας και να διατυπώσουν (εφόσον μπορούν) την άποψή τους για κάποια λύση ή να παράσχουν επιπρόσθετες πληροφορίες ή συνδέσμους.»

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.agrichatuk.org>

Πρακτικές υποδείξεις για αρχάριους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

- Μη χρησιμοποιείτε περίπλοκη γλώσσα: εκφραστείτε με σαφήνεια και απλότητα
- Φροντίστε να αποφεύγετε τα λάθη και να δημοσιεύετε εσφαλμένες πληροφορίες —θα χάσετε γρήγορα την αξιοπιστία σας
- Προσπαθήστε να επιλέγετε τους διαύλους των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που είναι καταλληλότεροι για τις συγκεκριμένες ανάγκες ή τα ενδιαφέροντά σας. Η ιδιωτική χρήση διαφέρει από την επαγγελματική
- Χρησιμοποιήστε ένα ελκυστικό hashtag ή βγάλτε φωτογραφίες, πρακτικές που πράγματι προσελκύουν την προσοχή και εστιάζουν στην επικοινωνία
- Μην περιμένετε ότι όλοι θα συμμετέχουν στις συζητήσεις. Κάποιοι απλώς θα συμμετάσχουν για να συγκεντρώσουν πληροφορίες ή για να αντλήσουν νέες ιδέες, απόψεις και προοπτικές

Υποδείξεις για αναζήτηση, ανταλλαγή και από κοινού δημιουργία μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης της EIP-AGRI

- Ακολουθήστε το δίκτυο EIP-AGRI στο [Twitter](#) και το [LinkedIn](#)
- Μοιραστείτε ή υποβάλετε ένα ερώτημα αναφέροντας το @EIPAGRI_SP στο Twitter
- Γίνετε μέλη της ομάδας [αναζήτησης εταίρων του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»](#) στο LinkedIn [Horizon 2020 Partner search group on LinkedIn](#)

#

► Συγκριτική ανάλυση για καλύτερη επίδοση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Η συγκριτική ανάλυση επιτρέπει στους γεωργούς να συγκρίνουν τα αποτελέσματα της γεωργικής εκμετάλλευσής τους με τα αποτελέσματα άλλων εκμεταλλεύσεων. Οι παράμετροι που υπολογίζονται συνήθως είναι η ποιότητα, ο χρόνος και το κόστος. Με τη «συγκριτική ανάλυση» προσδιορίζονται βέλτιστες πρακτικές σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και γίνεται σύγκριση με τα αποτελέσματα και τις διαδικασίες άλλων εκμεταλλεύσεων υπό μελέτη. Με τον τρόπο αυτό, οι γεωργοί μαθαίνουν τις επιδόσεις τους και, το σημαντικότερο, τον λόγο για τον οποίο ορισμένες γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι επιτυχημένες. Η συγκριτική ανάλυση συνιστά σημαντικό εργαλείο για την ανταλλαγή γνώσης και για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και της αειφορίας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ενώ μπορεί να αποτελέσει καινοτόμο εργαλείο για τους συμβούλους.

Η συγκριτική ανάλυση σε ομάδες συζήτησης γεωργών - Φινλανδία

Μια ιδιωτική πρωτοβουλία για την παροχή συμβουλών στη Φινλανδία βοηθά τους γεωργούς να βελτιώνουν τις επιδόσεις της γεωργικής εκμετάλλευσής τους. Περίπου 10 γεωργοί συγκρίνουν τις βέλτιστες πρακτικές διάφορων γεωργών σε ομάδες συζήτησης με στόχο τη βελτίωση των αποτελεσμάτων. Οι υπεύθυνοι της ομάδας συζήτησης είναι τα κεντρικά πρόσωπα στην εν λόγω διαδικασία ανταλλαγής γνώσεων. Ενημερώνουν τους γεωργούς σχετικά με τα νεότερα αποτελέσματα ερευνών και περιπτώσιολογικές μελέτες από τις καλύτερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις και ενθαρρύνουν τους γεωργούς να μιλήσουν περισσότερο. Η εμπιστοσύνη και το ανοιχτό πνεύμα σε μια ομάδα βοηθούν τους γεωργούς να μαθαίνουν περισσότερα για το επάγγελμά τους από άλλους γεωργούς.

Η ομάδα συγκεντρώνει δεδομένα, εντοπίζει τις βέλτιστες πρακτικές και αναζητά θετικές αλλαγές για ειδικά θέματα. Σκοπός είναι η εξοικονόμηση χρόνου και η επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων για τις εκμεταλλεύσεις. Κάθε ομάδα ξεκινά από τη γενική εικόνα μιας εκμετάλλευσης, αναζητώντας κρίσιμα σημεία. Όταν είναι έτοιμη, η ομάδα εργάζεται ώστε να αντιμετωπίσει τα κρίσιμα σημεία τα επόμενα 1-1,5 έτη. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, οι συμμετέχοντες συντάσσουν περίληψη σχετικά με τα όσα έχουν επιτύχει οι καλύτεροι και με το τι θα μπορούσαν οι ίδιοι να κάνουν. Η τελική περίληψη περιγράφει τις ενέργειες που έχουν κάνει και το πώς αυτές άλλαξαν τα αποτελέσματά τους.

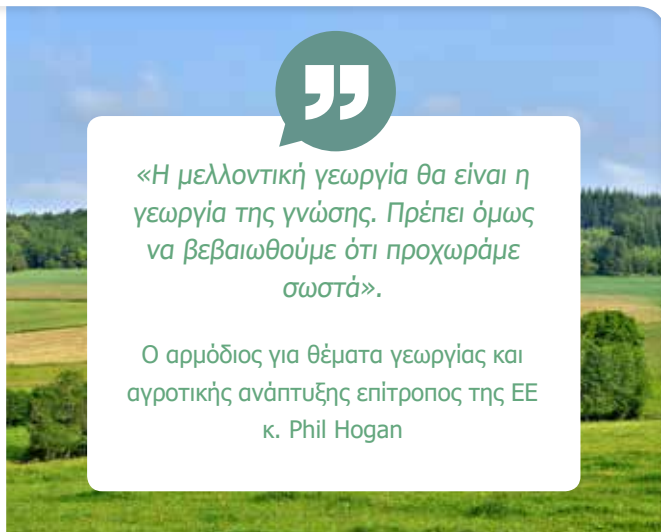
Για περισσότερες πληροφορίες: www.proagria.fi

Υποδείξεις για αναζήτηση, ανταλλαγή και από κοινού δημιουργία – Ομάδα εστίασης της EIP-AGRI για τη συγκριτική ανάλυση

Η ομάδα εστίασης της EIP-AGRI για τη συγκριτική ανάλυση διερεύνησε τη δυνατότητα γεωργών και συμβούλων να χρησιμοποιούν στοιχεία και διαδικασίες από τη συγκριτική ανάλυση γεωργικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου να ενισχύουν την παραγωγικότητα και την αειφορία στη γεωργία.

Περισσότερες πληροφορίες στο [δελτίο τύπου της EIP-AGRI για τη συγκριτική ανάλυση](#).

«Η μελλοντική γεωργία θα είναι η γεωργία της γνώσης. Πρέπει όμως να βεβαιωθούμε ότι προχωράμε σωστά».

Ο αρμόδιος για θέματα γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης επίτροπος της ΕΕ
κ. Phil Hogan

► Πρωτότυπες ιδέες

Ενίοτε οι υφιστάμενες προσεγγίσεις δεν παρέχουν τις λύσεις που αναζητάτε. Αφήνοντας κατά μέρος όλους τους γνωστούς κανόνες, τις δομές και πρακτικές, δεν αποκλείεται να βρείτε νέες προοπτικές και να ανακαλύψετε μια νέα, απρόσμενη, καινοτόμο λύση για την πρόκληση που αντιμετωπίζετε.

Το «συμβούλιο του τυριού» Βέλγιο

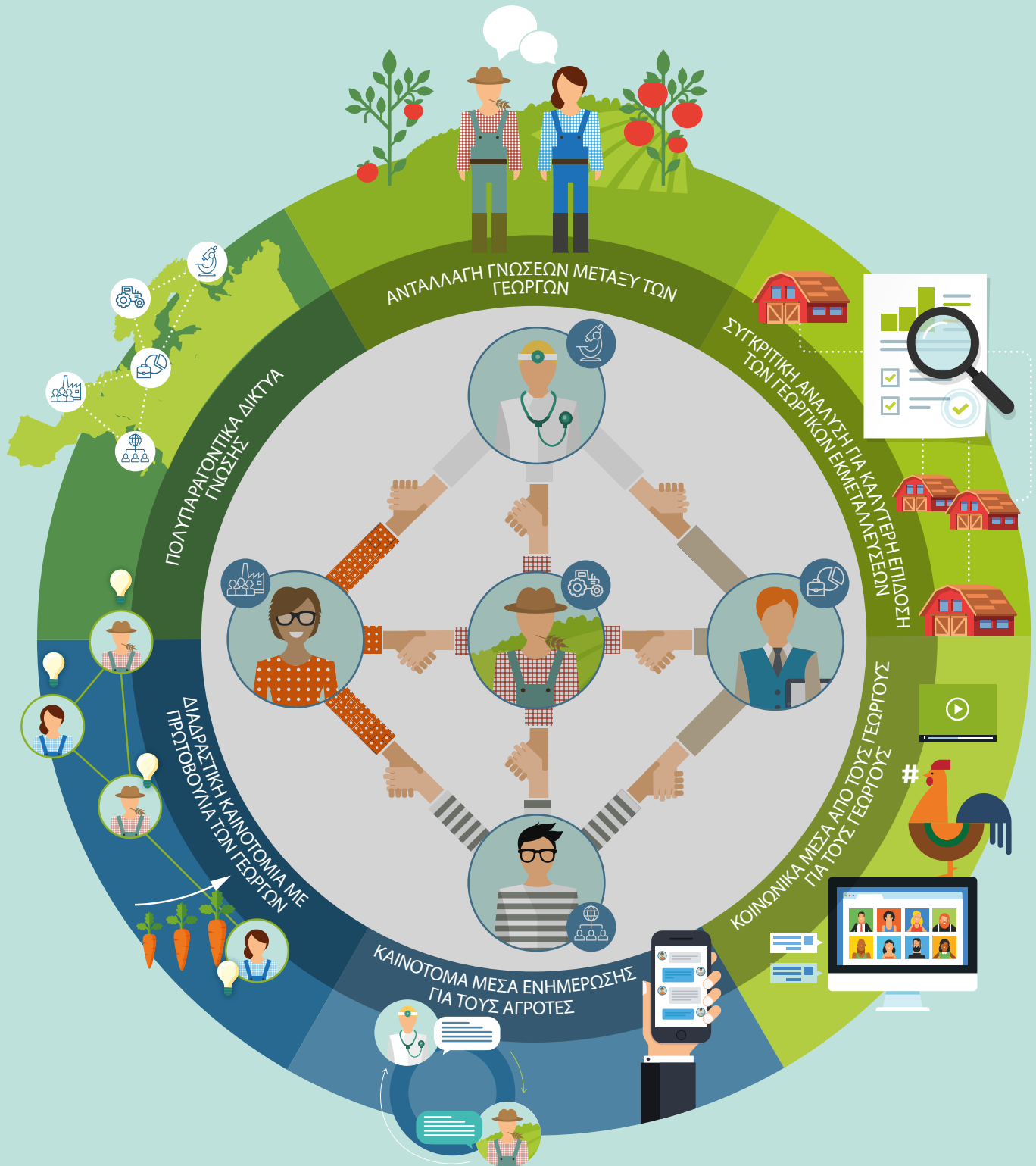

Το 2011 δεν ήταν σίγουρο κατά πόσο μια εκμετάλλευση εκτροφής αιγών στο Βέλγιο θα μπορούσε να επιβιώσει. Παρακινούμενοι από την πρωτοβουλία του «φλαμανδικού κέντρου στήριξης της καινοτομίας», οι κτηνοτρόφοι αποφάσισαν να προσκαλέσουν μια συμβουλευτική επιτροπή αποτελούμενη από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες με νέες ιδέες και πληροφορίες. Στα μέλη της επιτροπής περιλαμβάνονταν ο διευθύνων σύμβουλος μια μπισκοτοβιομηχανίας, ένας διευθυντής νοσοκομείου και ένας συνταξιούχος διευθύνων σύμβουλος τυροκομείου. Ως αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας, οι κτηνοτρόφοι κατέληξαν σε δραστικές αλλαγές τις οποίες δεν θα πραγματοποιούσαν χωρίς τη στήριξη και τους υπολογισμούς της επιτροπής.

Σήμερα η εταιρεία σημειώνει τεράστια επιτυχία: 600 αιγες παρέχουν γάλα για φυσικά και βιοτεχνικά τυριά που δεν περιέχουν πρόσθετα. Στο αγρόκτημα υπάρχει κατάσταση όπου πωλούνται τυριά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ενώ από τον Απρίλιο έως τον Σεπτέμβριο οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν παγωτό ή ρόφημα από κασικίσιο γάλα στη θερινή βεράντα.

Για περισσότερες πληροφορίες: www.polle.be

Μετάφραση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή Επιμέλεια κειμένου: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020/ Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας (Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο Ελλάδας)